

Verksamhetsplan för
Montessoriförskolan
Asplyckan

Praktiska vardagsövningar

De praktiska vardagsövningarna hjälper barnet i hela hans utveckling - fysiskt, mentalt och moraliskt. Övningarna är en hjälp till fullständig utveckling.

De praktiska vardagsövningarna är indelade i fyra områden:

- Omsorg om den egna personen.
- Omsorg om miljön .
- Artighet och trevligt uppförande.
- Grundläggande rörelser .

Syften med dessa övningar är :

- Att utveckla och lära känna sig själv .
- Att skapa en bra jagkänsla.
- Att utveckla självständighet.
- Att skapa förståelse för omgivningen.
- Att förbättra motoriken och uppnå fulländat rörelsemönster.
- Att utveckla ansvarskänsla.
- Att uppskatta landets kultur.
- Att utveckla anda av hjälpsamhet.
- Att grundlägga ett ordningssinne.
- Att utveckla koncentrationsförmågan.

På varje Montessoriförskola finns dessa övningar och byts ut efter hand och beroende på vad barnen är intresserade av. Här följer några exempel på vad för slags övningar barnen kan göra:

- Hälla och ösa olika saker från olika kannor med sked mm .
- Vattna blommor
- Lära sig snyta sig själv
- Dra upp en dragkedja
- Sortera lika föremål
- Skruva av och på lock

Sensoriskt material

Grunden till att arbeta med de sensoriska materialen har barnen fått genom de praktiska vardagsövningarna, där de lärt sig koncentration, ta fram och ställa tillbaka olika saker mm. I de sensoriska materialen tränar barnen sina sinnen: syn, hörsel, smak, lukt och känsel. Barnet utvecklar sin känslighet, intellekt och motoriken förfinas, de lär sig gradera, klassificera, se likheter och olikheter. Materialen utvecklar barnets iakttagelseförmåga samt koordination av rörelser. De tränar färgsinne och färgkänsla, blir medvetna om olika sakers vikt och känna skillnaden mellan olika temperaturer. Materialen skapar ett intresse för ljud och utvecklar känslan för dofter.

Barnen utvecklar språket med många nya ord. För varje sensoriskt material ska det tillhörande språket tas med. Barnen ska ha upplevelsen och känslan först, sedan språket.

De sensoriska materialens syfte är att vara en hjälp för barnet att lära känna världen och sina egna förmågor på ett bättre och mer aktivt sätt.

"Inget når intellektet som inte har nått handen."

"Sinnena är världens upptäcktsresande"

"Gripa för att begripa"

Detta är tre av Maria Montessoris tankar, här följer ett till :

Det jag hör glömmar jag .

Det jag ser minns jag.

Det jag gör förstår jag .

Språk

Barn i förskoleåldern (3-6 år) kommer under någon period att vara speciellt intresserad av språk. Maria Montessori kallade den här speciella perioden för **känslig period för språk**. Som lärare är det viktigt att uppmärksamma denna period hos varje enskilt barn, för att leda barnet framåt i sin utveckling av språket.

DIREKTA MÅL:

Leda barnet till större ordförråd

Genom :

- Dagliga samtal med barnet, både enskilt och i grupp.
- Ta tillvara på barnets intresse och förmåga att lära sig ordens innebörd och därigenom öppna dörrar till andra intresseområden tex. naturkunskap, historia mm.

ETT ÖKAT ORDFÖRRÅD OCH DÄRMED EN ÖKAD FÖRMÅGA ATT
UTTRYCKA SIG LEDER BARNET TILL SOCIAL UTVECKLING
GENTEMOT ANDRA BARN.

väcka intresse för att lära sig läsa

Genom :

- I Montessorimiljön finns det många skrivna lappar/ordkort där barnet lockas till att läsa, för att få reda på vad något heter.
- Högläsning och tillgång till böcker.
- Maria Montessoris språkmateriel. Vi lär ut läsning genom att börja med fonetiska ord och fortsätter mot ljudstridigt .

Introduktion av skrivning

Genom :

- Målning i olika tekniker .
- Indirekt lära barnet pennfattning genom praktiska vardagsövningar och sensoriskt material t ex pincettövningar, cylinderblock mm.
- Rit ramarna. Dessa hjälper barnet att få kontroll på handens rörelser och pennan. Även läs och skrivriktningen introduceras genom dessa ramar.
- Med hjälp av sandpappersbokstäverna upplever barnen med sina sinnen hur bokstäverna skall skrivas.

INDIREKTA MÅL :

Genom att tala tydligt, korrekt och lyssna på barnet lär sig barnet språkets sociala regler. T ex. att respektera någon som talar och lyssna klart innan man själv börjar prata .

Matematik

Matematik är inte enbart siffror och tal. Utmärkande drag för matematik på en Montessoriförskola är att barnen först får uppleva matematik i sin närhet på ett konkret sätt. Det tar tid för ett barn att lära sig tänka abstrakt. Först måste barnet få erfarenheter från sin omvärld, innan det lär sig symbolen. På en Montessoriförskola har barnen frihet att undersöka sin närmaste omgivning. Barnet får exempelvis tillfälle att röra vid saker, flytta på dem och jämföra dem .

Maria Montessoris sensoriska materiel är inte bara en hjälp vid utforskandet av omgivningen, utan också en hjälp att utveckla det matematiska sinnet.

Indirekt förbereder det sensoriska materialet barnet på talbegreppet 1-10, då mycket material är uppbyggt på tio enheter.

SYFTEN MED MATEMATIK PÅ EN MONTESSORIFÖRSKOLA:

Direkta syften: Att få förståelse för och lära sig matematik.
Att lära sig taluppfattning och symboler.

Genom: På en Montessoriförskola lägger vi grunden till det matematiska tänkandet genom att tidigt arbeta med det sensoriska materialet, där barnet omedvetet får uppleva t ex höjd, längd, bredd, antal, vikt, parövningar och graderingsövningar. På detta sätt lär de sig att se skillnader och likheter i omgivningen.

Att dagligen få in olika rim och ramsor där matematik ingår.
Att barnen deltar aktivt i olika rutiner och aktiviteter där matematik ingår. Tex. duka fram tallrikar, bestick, glas mm.

Indirekta syften: Barnet ska uppnå ett abstrakt matematiskt tänkande.

Genom: Barnet ska ha arbetat med konkret material för att senare kunna arbeta med matematik på ett mer abstrakt sätt.

Social träning

För att kunna umgås med andra människor krävs att barnen lär sig omgivningens regler och normer. Det är förskolans uppgift att barnen växer upp till människor som accepterar olika människor på lika villkor. Redan när Maria Montessori utarbetade Montessoripedagogiken, lade hon vikt på att **alla som lever på jorden är lika mycket värda** och för att alla skall kunna

förstå detta, behöver barnen lära sig det sociala samspelet tidigt, för att kunna utveckla **demokrati, empati, omtanke om andra mm.**

I våra Montessoriförskolor lär sig barnen naturligt att visa respekt för andra genom att vi lärare och de äldre barnen visar på ett lugnt och föredömligt sätt att man exempelvis **inte stör eller förstör andras arbete.** I barngruppen lär bland annat **de äldre barnen de yngre** barnen de sociala regler och normer som gäller på förskolan. Det är viktigt för barnen att träna sig i det sociala livet på ett konkret sätt. Först därefter, när de bearbetat detta, kan de omvandla den "lilla" kunskapen till något större och visa medkänsla och respekt i den yttre världen som de är på väg emot.

Vägen till ansvarstagande medmänniskor är lång och på en Montessoriförskola försöker vi bygga den här vägen på **frihet och respekt.**

Genom friheten :

- att tala
- att utvecklas i egen takt
- att välja vad man vill göra
- från konkurrens

... utvecklas barnets självkänsla och därmed också förmågan att förstå andra människor. Men för att utveckla detta behöver barnen också lära sig **visa respekt för andra människor, för miljön på förskolan** och sist men inte minst utveckla **självrespekt**, där grundpelaren är att bygga upp **en god bild av sig själv.**

De kulturella ämnena i Montessoriförskolan

Barnen i 3-6 årsåldern har en känslig period för kultur och omvärlden. Maria Montessori ansåg därför att det är viktigt att ge barnen helheten om hur allting hänger ihop och har ett samband i vår värld. I de kulturella ämnena i Montessoriförskolan ingår historia, geografi, naturkunskap - biologi (zoologi & botanik) samt musik, konst, bild, hantverk & drama .

Historia

Känslan för tid utgör grunden för det historiska perspektivet. Utan en uppfattning om tidens gång kan man tro att det som har hänt för länge sedan var lika verkligt då som det som händer idag .

Målet är: Att hjälpa barnet att få en tidsuppfattning.

Att ge barnen en förståelse för jorden, universum och människans utveckling .

Geografi

Barnen i förskoleåldern är otroligt intresserade av världen, olika länder, flaggor och människor .

Målet är: Att ge barnen kunskap om hur världen är uppdelad

a) land och vatten

b) olika kontinenter

Att ge barnen kunskap om andra kulturer och väcka nyfikenhet.

Att träna barnens rumsuppfattning om vad som är

nära och långt borta och helheten i förhållandet

till sig själv och andra.

Biologi

Inom zoologi och botanik utvecklar barnen en helhetssyn på de olika livsformerna i omgivningen de lever i .

Målet är : Att barnen tidigt får utveckla en respekt och ansvarskänsla för djur och natur .

Att ge barnen en förståelse för vad vi människor kan göra för att förbättra vår miljö och arbeta miljömedvetet.

Att ge barnen insikt om att allt hör samman i ett evigt kretslopp och att människan är en del av naturen .

Musik, konst, bild, hantverk

Målet är :

(Musik)

Att träna örat att skilja emellan olika ljud

Att intressera barnet för ljud

Att träna hörselsinnet

Förberedelse för musikstudier

I vissa Montessorimiljöer finns bl.a ljuddosor, klockor & musikinstrument för barnen att arbeta med .

(Konst)

Att få se och upptäcka andras konstverk - både döda som nu levande konstnärer, och få lära sig att uppskatta dem .

Att få lära sig känna igen berömda konstverks namn.

Att få lära sig namn på berömda konstnärer.

(Bild, hantverk)

Att visa barnen olika tekniker och sedan låta dem få experimentera själva.

Det är genom att få göra själv som barnet använder sitt inre språk, dvs. det som barnet inte kan uttrycka i ord tar sig i uttryck via handen .

Att introducera barnet i färger, färglära .

Att utveckla ett estetiskt sinne .

Ge barnet frihet att få uttrycka sig.

Att få ta del av sin egen kultur.